

Richtlijn (alternatieve) toetsing i.v.m. COVID-19

Onderwijs Regie Team – HU
Versie 4 d.d. 03-04-2020

Dit document is opgesteld in het licht van de maatregelen die worden getroffen rondom COVID-19 en baseert zich op ontwikkelingen in beleid en toetsing.

Dit document is dan ook uitsluitend bestemd voor de HU-medewerkers. Inzage, gebruik en verspreiding van de inhoud ervan is uitsluitend aan de HU-medewerker voorbehouden. Aan dit document kan door een student geen rechten worden ontleend, tenzij schriftelijk anders met de betreffende student overeen is gekomen.

Dit document is in lijn met het HU toetskader 2017

Aanpassingen sinds versie 3.0 zijn geel gearceerd weergegeven in de lopende tekst.

Aanpassingen zijn gemaakt ten behoeve van de consistentie met de beslisboom versie 2.0 en naar aanleiding van het document 'Toetsen op de Hogeschool Rotterdam online' dd 28-03-2020. Het betreft aanpassingen in de volgende hoofdstukken:

- Inleiding
- Hoofdstuk 1
- Hoofdstuk 1.1

Beste opleidingsmanagers, examencommissies en docenten,

Het zijn spannende tijden voor eenieder! Als gevolg van de huidige regeringsmaatregelen worden studenten en daarmee ook opleidingen en examencommissies voor vraagstukken en uitdagingen gesteld over de wijze hoe om te gaan met toetsing, het studieadvies, stages, minoren enz.

Doel van deze richtlijn

Met deze richtlijn wil het Onderwijs Regie Team HU (ORTHU) handvatten bieden hoe om te gaan met de vragen omtrent de toetsing, vragen over onderwerpen waarmee we conform de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) en de Onderwijs- en Examenregeling HU (OER) belast zijn ten aanzien van de borging van de kwaliteit of uitvoering van taken en bevoegdheden.

Mogelijkheden alternatieve toetsing

Naast deze richtlijn is op [digitale HU](#) een uitgebreidere beslisboom 2.0 voor besluitvorming inzake alternatieve toetsing gepubliceerd. Daarbij benadrukken we dat niet op iedere vraag al een antwoord gegeven kan worden. We hebben immers te maken met dagkoersen. Weet dat het Onderwijs Regie Team met collega's binnen de HU-gemeenschap en ook in landelijke samenwerking met man en macht werkt en zoekt naar goede mogelijkheden om studenten te helpen en uiteraard tegelijkertijd de toetskwaliteit te behouden. Zekerheidshalve benadrukken we dat er reeds gewerkt wordt aan verdere uitbreiding van deze handvatten, good practices en beslisbomen. Dit betekent dat zodra er nieuw te delen informatie is, deze documenten (inclusief deze richtlijn) daarmee een update krijgen op [digitale HU](#).

Wij beseffen dat, meer nog dan anders, in deze buitengewoon bijzondere situatie het zal aankomen op maatwerk. Daarbij is het goed in ogenschouw te houden dat ook niet voor alles een pasklare oplossing voorhanden is. Er zal ook tijd verloren gaan, wat het voor ons allen zeer belangrijk maakt om te focussen op dat wat telt: het bewaren van de kalmte, het bieden van perspectief waar dat mogelijk is en het zoveel als mogelijk beperken van eventuele studievertraging.

Ook is het van belang dat we ons realiseren dat het uitstellen van toetsen eigenlijk de uitzonderingssituatie zou moeten zijn. Deze keuze is alleen aan de orde, als er écht geen andere mogelijkheden zijn. Immers: Wat we nu uitstellen, zal op een ander/later moment moeten worden ingehaald, hetgeen leidt tot studievertraging bij studenten en een ophoping van nog te organiseren toetsen in de (nabije) toekomst.

Werk vanuit vertrouwen

Houd vast aan kwaliteitseisen, maar denk vooral ook mee, redeneer vanuit vertrouwen en wees coulant waar dat kan. Wees ook niet beducht voor radicale oplossingen; in de wereld om ons heen (vgl. de eindexamens) zien we dat dit onvermijdelijk kan zijn. In gezamenlijkheid moeten we hierin optrekken. Ieder vanuit de individuele rollen en bevoegdheden maar vooral vanuit onze gezamenlijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid bij het leveren van goed kwalitatief onderwijs. Want ondanks de gescheiden bevoegdheden, kennen we allen een grote gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Indien je vragen hebt, benader dan in eerste instantie, afhankelijk van het onderwerp, [de toetsexperts \(toetsexpertgroep / BKE- en SKE getrainde collega's\)](#), de examencommissie en/of de opleidingsmanager van je eigen instituut. [Ook het Teaching and Learning Network \(TLN\) kan benaderd worden, bij voorkeur](#) via de MS-Teams site [HU-community Online Onderwijs & Onderzoek](#).

Wij wensen jullie heel veel succes en sterkte toe voor de komende tijd.

Vriendelijke groet,

Namens het Onderwijs RegieTeam HU

1. Toetsvormen en -afname

Als gevolg van de sluiting van de HU-gebouwen, worden we geconfronteerd met de onmogelijkheid om de toetsen - zoals deze normaliter zijn georganiseerd - af te nemen. Dit betekent dat er onderzocht moet worden of de desbetreffende toets op een alternatieve wijze kan worden afgenomen. Bovendien betekent dit, dat er bij het vinden van een alternatieve toetsvorm afgeweken wordt van hetgeen in de studiegids is opgenomen. Om die reden zal er een aanpassing op de Onderwijs- en Examenregeling worden doorgevoerd, die het de aankomende periode mogelijk maakt om af te wijken van de toetsvorm die in de studiegids is beschreven.

De impact van het uitstellen van toetsen is groot. Er dient dan ook met grote zorgvuldigheid gekeken te worden naar zowel het uitstellen van toetsen als naar het laten doorgaan van toetsen in andere vorm. Werk vanuit het overzicht van de beroepscompetenties naar het toetsprogramma naar de betreffende toets. Kijken naar het geheel is noodzakelijk om een goede afweging te maken over het totaal van het toetsprogramma en de studielast van de student. (Van der Vleuten, Schuwirth, Driessen, Dijkstra, Tigelaar, Baartman, Van Tartwijk, 2012). Binnen sommige toetsprogramma's worden toetsen concentrisch aangeboden. Onderscheid tussen 'high stake' (=cruciaal) en 'low stake' toetsen zou in de afwegingen helpend kunnen zijn. Toetsen in het begin van de hoofdfase zijn wellicht minder cruciaal voor het uiteindelijke kwaliteitsniveau van de beginnende beroepsprofessional (onze alumni) en de kwaliteit van het diploma dan toetsen in jaar 3 en 4. Sommige leerdoelen worden ook vaak elders nog in het curriculum getoetst. Mogelijk kunnen toetsen binnen concentrische toetsprogramma's in deze specifieke situatie komen te vervallen. Ten behoeve van het leereffect van toetsen zou je bovendien kunnen overwegen de functie van de toets aan te passen van summatief naar formatief.

In het totaal moet ook de voorwaardelijkheid van toetsen voor het vervolg van de studie (bv stage-ingang) worden bekeken.

Hoewel jullie allemaal bekend zijn met de kwaliteitseisen van toetsing, zijn de belangrijkste kwaliteitseisen separaat opgenomen in Bijlage 1.

Er zijn zorgen over de betrouwbaarheid van de afname van toetsen op afstand. Het blijkt niet makkelijk om de toetsen op afstand onder voldoende toezicht te houden. Online proctoring wordt op dit moment door de HU versneld aangeschaft. Proctoring kan echter ook niet 100% betrouwbaar toezicht garanderen. Er zijn binnen de HU reeds een aantal voorbeelden van procedures waarbij opleidingen/examencommissies beschrijven op welke wijze ze de toets op afstand zo betrouwbaar mogelijk zouden afnemen (zie hiervoor www.digitale.hu.nl).

1.1 Beslisboom alternatieve toetsvormen (www.digitale.hu.nl)

Het uitstellen van toetsen is eigenlijk alleen aan de orde, als er écht geen andere mogelijkheden zijn. Want wat we nu uitstellen, zal op een ander / later moment moeten worden ingehaald. Dit leidt tot studievertraging bij studenten en een ophoping van nog te organiseren toetsen in de (nabije) toekomst.

Het doorschuiven van toetsen kan alleen wegens zwaarwegende redenen plaatsvinden. Als zwaarwegende redenen gelden dan dat de leeruitkomsten niet op een andere wijze kunnen worden behaald en niet later in het curriculum reeds worden of kunnen worden gedekt.

De examinator / toetsexpert kan, gebruik makend van de informatie uit de beslisboom online alternatieve toetsvormen (zie www.digitale.hu.nl), bepalen op welke wijze de toets op afstand kan worden afgenomen. Indien de toetsvorm wordt gewijzigd legt de examinator het voorstel tot alternatieve toetsing aan de examencommissie voor. De examencommissie kan toetsen of de alternatieve vorm ook de leeruitkomsten van de cursus dekt.

De examencommissie adviseert de instituutsdirecteur ten aanzien van de voorgestelde alternatieve toetswijzen, waarna de instituutsdirecteur het besluit neemt en de communicatie richting studenten over de aanpassingen in gang zet.

Good practices van werkwijzen omtrent oordelen over alternatieve toetswijzen zijn beschikbaar op digitale.hu.nl

Toetsen waarbij fysieke aanwezigheid is vereist kunnen op dit moment in die vorm geen doorgang hebben. Voor toetsen die al reeds in op afstand kunnen worden aangeboden, is er geen belemmering door de sluiting van de HU-gebouwen. De roostering van de toetsen (al dan niet in alternatieve vorm) wordt op de voor studenten gebruikelijke wijze aan hen gecommuniceerd; het is terug te vinden in hun toetsrooster.

1.2. Toetsafname

Indien een student als gevolg van de regeringsmaatregelen of als gevolg van persoonlijke omstandigheden in de knel komt met de deadline van het inleveren van schriftelijke werkstukken, dan is binnen het College van Examencommissies afgesproken dat alle examencommissies hier coulance bieden en de desbetreffende student maximaal vier weken uitstel van deze inlevertermijn wordt geboden.

Aanwezigheidsplicht

Doordat het onderwijs nu ook in aangepaste vormgegeven dient te worden, kan dit van invloed zijn op de aanwezigheidsplicht. De exacte uitwerking daarvan en de relatie tot de toets van de betreffende cursus, dient te worden meegenomen in het onderzoek naar de alternatieve toetsvorm.

Indien de leeruitkomsten/competenties ook zonder een aanwezigheid kunnen worden aangetoond, vervalt de aanwezigheidsplicht.

1.3 In- en uitschrijven toetsen

Het uitgangspunt is dat de student recht heeft op twee toetskansen per studiejaar. Gezien de huidige situatie kan het voorkomen dat een student de resterende toetsperiodes van dit studiejaar niet deel kan nemen aan een toets – bijvoorbeeld omdat hij ziek is, of omdat de toets niet wordt aangeboden. Dan behoudt de student het recht op twee toetskansen.

Het onderzoek naar de wijze waarop dit het beste administratief in OSIRIS kan worden verwerkt, loopt op dit moment. Zodra daar concrete informatie over te delen valt, wordt dit verwerkt middels een update van deze richtlijn.

Neemt een student wel deel aan de toetskans, dan geldt dat uiteraard als een benutte toetskans.

2. Extra toetskans in geval van concrete studievoortgangsbelemmering

Veel examencommissies hebben al reeds beleid ontwikkeld voor die studenten die nog één resterend onderdeel hebben dat hen belemmert in een concreet studievoortgangsmoment, zoals bijvoorbeeld het afstuderen. Examencommissies zijn bevoegd om een maatwerkoplossing te bieden indien een student nog één toets heeft open staan. We doen een dringend beroep op alle examencommissies om van deze bevoegdheid gebruik te maken, omdat dit prioriteit verdient.

3. Beoordelingstermijn toetsen

Mogelijk ontstaat er een situatie dat, bijvoorbeeld als gevolg van aanpassing in toetsvorm, een examinerator in de knel komt met de eis dat toetsen binnen 15 werkdagen moeten zijn beoordeeld. Indien een examinerator niet kan voldoen aan genoemde eis, dan dient deze dit tijdig bij de opleidingsmanager aan te geven en daarbij afspraken te maken over het tijdstip waarop de beoordeling dan bekend kan worden gemaakt. De studenten dienen tijdig te worden geïnformeerd over de eventuele wijzigingen in de termijn met betrekking tot de bekendmaking van de toetsbeoordelingen.

4. Inzage

Als gevolg van de (tijdelijke) sluiting van de HU-gebouwen, zal er voorlopig uiteraard ook geen fysieke toets-inzage kunnen plaatsvinden. Van de toetsen die zijn beoordeeld, wordt het beoordelingsformulier, met feedback op de scores, door de examinerator digitaal met de individuele student gedeeld. De OER wordt op dit specifieke punt ook aangepast.

De uitwerking van een digitale inzage bij multiple choice toetsen en toetsing afgenomen met web-proctoring is nog onderwerp van gesprek. Zodra er duidelijkheid is te geven op dit punt, wordt dit in een update van deze richtlijn verwerkt.

5. Stages

Het uitgangspunt is dat stages doorgang kunnen hebben, mits de stage-biedende instelling niet gesloten is ten gevolge van de huidige regeringsmaatregelen. Het kan ook zijn dat een stage-biedende instelling beperktere uren open is, waardoor de student in kwestie ook minder uren dan normaliter kan doorbrengen op de stage.

De student wordt verzocht de urenregistratie goed bij te houden. In overleg en afstemming met de stagecoördinator kan dan bekeken worden hoe er met de situatie kan worden omgegaan. Voor stages in de gezondheidszorg gelden bovendien speciale maatregelen.

Uitgangspunt is dat er coulance wordt geboden aan studenten daar waar daar mogelijkheden voor zijn. Van belang is dat de student de competenties behorend bij de stage heeft aangetoond. Het tonen van competenties dient zwaarder te wegen dan de omvang van het aantal gelopen stage-uren.

De student kan ook geconfronteerd worden met een afgebroken stage. Momenteel hebben we niet één pasklare oplossing hiervoor. Wél is er momenteel zowel intern binnen de HU-gemeenschap als landelijk voor dergelijke onderwerpen afstemming. Nadere berichtgeving hierover volgt zodra er meer duidelijkheid is. Opleidingen kunnen er ook voor kiezen om de stageperiode anders in te richten, nl. door aangepaste opdrachten te ontwikkelen.

6. Bindend studieadvies

Door het College van Bestuur is besloten dat aan eerstejaars studenten en tweedejaars (flexibele)deeltijd studenten die dit studiejaar niet aan de norm voor een positief studieadvies voldoen, een opschorting van het studieadvies verstrekt dient te worden. Deze groep studenten dienen volgend studiejaar 50 studiepunten (of de propedeuse) te hebben behaald, waarbij de eerder behaalde resultaten meetellen bij de bepaling van het studieadvies.

De studenten die reeds in een voorgaand studiejaar een opschorting van het studieadvies hebben ontvangen en in het huidige studiejaar niet aan de norm voor het studieadvies voldoen, ontvangen conform hetzelfde besluit van het College van Bestuur een negatief studieadvies zonder afwijzing.

De opleidingsmanager dient ervoor te zorgen dat de studieloopbaanbegeleiders wel met de studenten een gesprek te laten voeren over de studievoortgang. Daarbij is tevens van belang dat de studenten

die niet aan de norm voldoen, gewezen wordt op het belang van het maken van een studieplanning in samenspraak met de studieloopbaanbegeleider.

7. Judicium

Indien een student door aanpassingen in het onderwijs en/of de toetsing niet meer kan voldoen aan de tijdseis voor het verkrijgen van een judicium, dan biedt onze huidige OER hier al ruimte voor. Het is namelijk mogelijk om een ontheffing te geven van het tijdspad waarbinnen aan de puntennorm moet zijn voldaan. Wij verzoeken alle examencommissie dan ook in voorkomende situaties hier coulance te bieden.

Bijlage 1

Validiteit: De toets is conform het gestelde in het toetsprogramma (leerdoelen, competenties, toetsvorm) en is vastgelegd in studiegids (noot: gezien de bijzondere situatie is bepaald dat er kan worden afgeweken van de studiegids) en een toetsmatrijs.

- Vraag 1: Wordt aangetoond dat de leerdoelen inclusief de gedragsniveaus voor de toets helder zijn geformuleerd en zijn afgeleid van de opleidingskwalificaties?
- Vraag 2: Is er een adequate toetsmatrijs beschikbaar?
- Vraag 3: Is de samenstelling, vorm en omvang van de toets in overeenkomst met de gegevens in de studiegids (zie eerdere opmerking m.b.t. mogelijkheid tot afwijking) én ook met de toetsmatrijs?
- Vraag 4: Is verklaard waarom de toetsvorm bij de te beoordelen inhoud past? (de toets op de leeruitkomsten)

Betrouwbaarheid: De toets is van goede kwaliteit, heeft objectieve beoordelingscriteria, een inzichtelijke beoordelingsprocedure en is in overeenstemming met het toetsprogramma.

- Vraag 1. Wordt aangetoond dat de toetsuitslagen van studenten onafhankelijk zijn van verschillen tussen beoordelaars en omstandigheden?
- Vraag 2. Is de toets samengesteld in overeenstemming met de wet- en regelgeving vanuit de OER en de studiegids (zie eerdere opmerking m.b.t. mogelijkheid tot afwijking) en de informatie vanuit de studiehandleiding?
- Vraag 3. Wordt aangetoond dat de toets voldoende rijkheid aan informatie oplevert om een betrouwbaar (integraal) oordeel te kunnen vellen?
- Vraag 4. Is de toets van goede kwaliteit en voorzien van heldere beoordelingsprocedures en -criteria?
- Vraag 5. Zijn er afspraken over de wijze van feedback geven?

Conditie: De toets en afname zijn in overeenstemming met het toetsbeleid, de OER en de studiegids. Het gehele proces vanaf construeren van de toets tot en met de inrijkmomenten en archivering is efficiënt en effectief, conform afspraken, georganiseerd. De toets wordt beoordeeld door daartoe aangewezen en voldoende gefaciliteerde examinatoren.

- Vraag 1. Is de informatie in/over de toets en over de beoordeling eenduidig, consistent en transparant?
- Vraag 2: Wordt de toets afgenomen, beoordeeld, ingezien en gearchiveerd in overeenstemming met wet- en regelgeving vanuit OER en de studiegids (zie eerdere opmerking m.b.t. mogelijkheid tot afwijking)?